

ใบความรู้ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่   ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

การที่ภาษาไทยผันเสียงไล่เสียงได้ นอกจากจะทำให้มีคำใช้มากขึ้นแล้ว ยังทำให้ภาษาไทยไพเราะ เพราะระดับเสียงต่าง ๆ ของคำทำให้เกิดเป็นเสียงอย่างดนตรี การไล่เสียง สูง - ต่ำนั้นทำให้ความหมายเปลี่ยนไปด้วย เป็นการผันอักษรหรือผันวรรณยุกต์ซึ่งได้จัดระบบไว้อย่างดี ใช้ง่าย ไม่ยุ่งยากทั้งการเขียนและการอ่านเพียงแต่ต้องทำความเข้าใจระบบการใช้วรรณยุกต์เท่านั้น

คำว่า “ผันวรรณยุกต์” มีตำราหลายเล่มใช้ว่า “ผันอักษร” การผันวรรณยุกต์หรือการผันอักษร คือ การเปลี่ยนระดับเสียงของคำโดยใช้รูปวรรณยุกต์กำกับ เราเรียกคำที่ผันแล้วนี้ว่า “วรรณยุกต์มีรูป” คำที่ยังไม่ได้ผันจึงเรียกว่า “วรรณยุกต์ไม่มีรูป” ซึ่งก็คือคำที่เป็น “พื้นเสียง”

พระยาอุปกิตศิลปสาร (นิ่ม กาญจนาชีวะ ; ๒๔๗๔) อธิบายเรื่องจำแนกวรรณยุกต์เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. วรรณยุกต์มีรูป คือ วรรณยุกต์ที่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์คือ ‘ไม้ ˊ ˋ ˋˊ ˋˋ’ บังคับข้างบน เช่น ก่า ก้า ก๊า ก๋า, ข่า (ข้า,ค่า) ค้า ดังนี้ เป็นต้น วรรณยุกต์มีรูปนี้มีแค่ ๔ เสียง คือ เอก โท ตรี จัตวา เท่านั้น เสียงสามัญไม่มี

๒. วรรณยุกต์ไม่มีรูป คือวรรณยุกต์ที่ไม่ต้องใช้รูปวรรณยุกต์บังคับข้างบนสังเกตเสียงวรรณยุกต์ได้ด้วยวิธีกำหนดตัวพยัญชนะเป็น สูง กลาง ต่ำ แล้วประสมกับสระ-พยัญชนะ อ่านเป็นเสียงวรรณยุกต์ได้ตามพวก เช่น คาง ขาก คาก คัก ขาง ดังนี้ เป็นต้น วรรณยุกต์ไม่มีรูปนี้ มีครบทั้ง ๕ เสียง

ครบครันเรื่อง วรรณยุกต์
พิศศรี กมลเวช,๒๕๕๒

ตารางการผันวรรณยุกต์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การผันวรรณยุกต์
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่

อักษร ๓ หมู่ ไตรยางศ์	เสียง					หมายเหตุ
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา	
อักษรกลาง ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ คำเป็น ผันได้ ๕ เสียง คำตาย ผันได้ ๔ เสียง	ปา -	ป่า กัด	ป๋า กั๊ด	ป่า กั๊ด	ป่า กั๊ด	คำเป็น ผันเสียงสามัญ คำตาย ผันเสียงเอก
อักษรสูง ข ฃ ฅ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คำตาย ผันได้ ๒ เสียง	- -	ข่า ขั๊ด	ข๋า ขั๊ด	- -	ขา -	คำเป็น ผันเสียงจัตวา คำตาย ผันเสียงเอก
อักษรต่ำ อักษรที่เหลือ ๒๔ ตัว คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง คำตาย สระเสียงยาว คำตาย สระเสียงสั้น	คา - -	- - -	ค่า ค่าบ ค่ะ	ค้า ค้าบ ค่ะ	- คำบ ค่ะ	คำเป็น ผันเสียงสามัญ ถ้ารวมกับอักษรสูงจะผันได้ครบ ๕ เสียง เช่น คา ข่า ข๋า (ค่า) ค้า ขา คำตาย ผันเสียงเอก

หมายเหตุ คำเป็น คือ

คำที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

๑. คำที่ประสมสระเสียงยาว ไม่มีตัวสะกด เช่น ตา มี หมู เมีย ตัว
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กง กน กม เกย เกอว เช่น คง กิน นม เนย แล้ว
๓. คำที่ประสมกับสระ อำ ไอ โอ เอา เช่น จำ ใจ ไป เอา

คำตาย คือ คำที่มีลักษณะข้อใดข้อหนึ่งดังนี้

๑. คำที่ประสมสระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกด เช่น พระ ดู แกะ
๒. คำที่มีตัวสะกดในแม่ กก กบ กด (แม่ กบฏ) เช่น จาก รถ ศพ